

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/41/34/95

- ◆ **KONFLIKTY WE WŁADZACH**
- ◆ **OCENA DZIAŁAŃ SEJMU, RZĄDU, PREZYDENTA**

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LUTY '95

Od pewnego czasu konflikt między prezydentem a koalicją rządzącą nie schodzi z czołówek gazet i zajmuje pierwsze miejsce wśród najważniejszych wydarzeń dnia we wszystkich mediach.

Z naszego styczniowego sondażu wynikało, że nieporozumienia we władzach dostrzegane są przez szerokie kręgi społeczeństwa: 77% badanych wskazywało wówczas na istnienie konfliktu między prezydentem a Sejmem, a 72% - między prezydentem a koalicją rządzącą¹. Był to najwyższy wskaźnik z dotychczas odnotowanych, świadczący o szerokim oddźwięku toczącej się "wojny na górze".

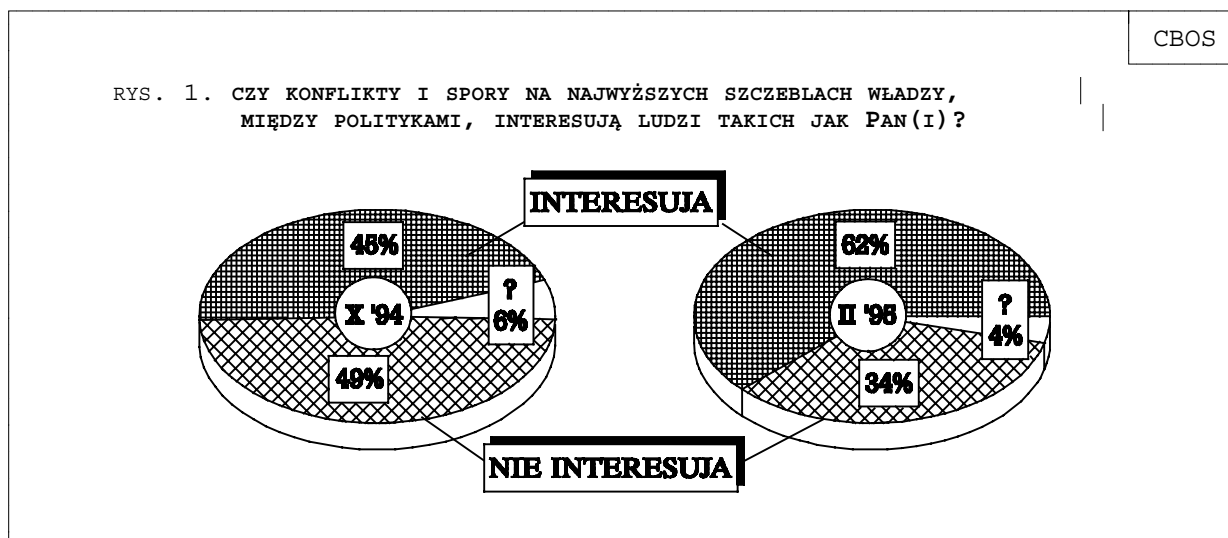
Badanie lutowe² realizowaliśmy w szczególnej fazie konfliktu. Do opinii publicznej dotarły już relacje o sporach między politykami, groźby prezydenta dotyczące rozwiązania parlamentu i wiadomość o zaskarżeniu ustawy budżetowej do Trybunału Konstytucyjnego. Nie było jednak jeszcze wiadomo, co postanowi koalicja rządząca w sprawie wyjścia z kryzysu rządowego, czy premier ustąpi i kto go zastąpi. Tak więc można powiedzieć, że prezentowane wyniki odnoszą się do kulminacyjnego, szczytowego punktu sporów politycznych w najwyższych władzach państwowych.

Zainteresowanie konfliktami

Większość Polaków (62%) deklaruje zainteresowanie konfliktami i sporami na najwyższych szczeblach władzy i między politykami. W porównaniu z październikiem '94 zainteresowanie to wzrosło o 17 punktów procentowych.

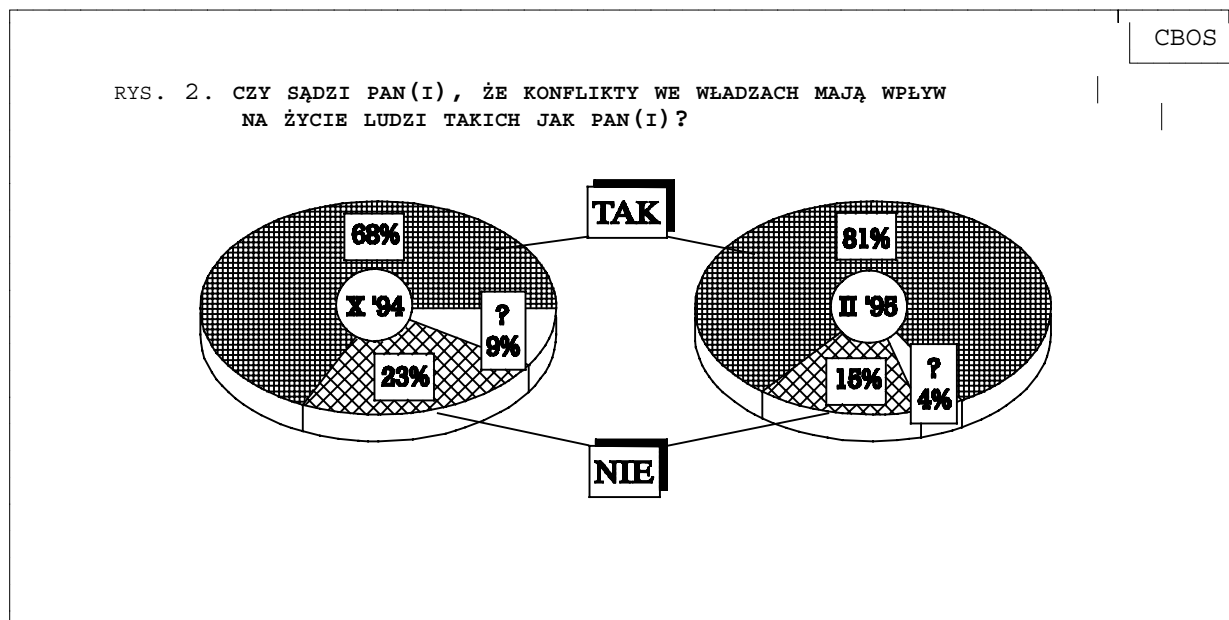
¹ Komunikat CBOS "Stosunek do konfliktu między najwyższymi organami państwa", styczeń '95.

² "Aktualne problemy i wydarzenia" (57), 3-6 lutego '95, reprezentatywna próba losowa dorosłych mieszkańców kraju (N=1223).

Konfliktami we władzy najczęściej interesują się przedstawiciele prywatnych przedsiębiorców (77%) oraz kadry kierowniczej i inteligencji (72%), następnie bezrobotni (69%), rolnicy (68%) i pracownicy fizyczno-umysłowi (67%). Częściej też śledzą je mężczyźni (70%) niż kobiety (56%). Zainteresowanie sporami w kręgach władzy rośnie wraz z poziomem wykształcenia badanych.

Jest naturalne, że zainteresowanie konfliktami we władzach współwystępuje z interesowaniem się polityką w ogóle. Trzeba jednak dodać, że 45% tych respondentów, którzy swoje zainteresowanie polityką określili jako nikłe lub żadne, deklaruje jednocześnie, że spory we władzach interesują ludzi takich jak oni. Można więc stwierdzić, że echa tego, co się dzieje w najwyższych władzach państwowych, przewyższyły zwykłe zainteresowanie życiem publicznym. Interpretacji tego zjawiska można szukać w odpowiedzi na pytanie, czy te konflikty mają wpływ na życie przeciętnego obywatela.

Wraz z obserwowanym od października '94 wzrostem zainteresowania konfliktami we władzach zwiększyło się w tym samym czasie poczucie, że konflikty te mają wpływ na życie zwykłych ludzi. Przekonanie takie wyraża czterech na pięciu ankietowanych. Jest to z pewnością wystarczający powód dużego zainteresowania Polaków tym, co dzieje się obecnie na najwyższych szczeblach władzy i baczego śledzenia poczynąń Sejmu, rządu i prezydenta.

Opinie o działalności Sejmu, prezydenta i rządu w kontekście konfliktów i sporów na najwyższych szczeblach władzy

Znaczna część badanych nie ma wyrobionej opinii o tym, czy działania Sejmu (26%), rządu (31%) i prezydenta (23%) wzmacniają czy też osłabiają państwo. Można stąd wnosić, że merytoryczna strona działalności najwyższych władz państwowych - w przeciwieństwie do atmosfery, w jakiej te prace przebiegają - jest dla części społeczeństwa nieczytelna.

Tabela 1

w procentach

	Wskazania respondentów według terminów badań			
	' 94			' 95
	III	V	X	II
Jak Pan(i) sądzi, czy działania Sejmu:				
- wzmacniają państwo	31	29	29	34
- osłabiają państwo	43	35	43	40
Trudno powiedzieć	26	36	28	26
Jak Pan(i) sądzi, czy działania prezydenta:				
- wzmacniają państwo	17	22	15	13
- osłabiają państwo	60	54	59	64
Trudno powiedzieć	23	25	25	23
Jak Pan(i) sądzi, czy działania rządu:				
- wzmacniają państwo	38	33	31	25
- osłabiają państwo	33	34	36	44
Trudno powiedzieć	29	33	33	31

Z porównań ocen zawartych w tabeli 1 można odczytać zarówno aktualną opinię o działalności najwyższych organów państwowych dla wzmocnienia kondycji państwa, jak i fluktuację ocen działalności rządu, Sejmu i prezydenta w czasie sprawowania przez nich władzy.

Najkorzystniej oceniono działania Sejmu. Wyraża się to zarówno wzrostem (mimo że niezbyt dużym) liczby opinii o jego działalności na rzecz wzmocnienia państwa, jak i najwyższym - z porównywanych organów władzy - wskaźnikiem ocen pozytywnych (34%). Aprobata działalności Sejmu częściej niż inni deklarują mieszkańcy małych miast, do 20 tys. ludności (47%) oraz kadra kierownicza i inteligencja (43%).

Oceniając działania rządu tylko co czwarty respondent uważa, że wzmacniają one państwo, a co trzeci nie ma na ten temat wyrobionego zdania. Co ważniejsze, w porównywanym okresie umacniało się przekonanie, że poczynania rządu przyczyniają się do osłabienia państwa (od marca '94 do lutego '95 spadek ocen pozytywnych o 13 punktów procentowych i wzrost negatywnych o 11 punktów).

Z analizy danych społeczno-demograficznych wynika, że osoby pozytywnie oceniające działania rządu w interesie państwa najczęściej wywodzą się ze wsi (30%) i małych miast (32%). W grupach zawodowych opinie pozytywne najczęściej deklarują rolnicy (36%), a wśród biernych zawodowo - emeryci i renciści (30%). Częściej niż pozostali negatywnie oceniają działania rządu prywatni przedsiębiorcy (68%) oraz pracujący poza rolnictwem w sektorze prywatnym (53%) i państwowym (52%). Być może są to przedstawiciele tych grup społecznych, które w największym stopniu zarzucają obecnemu rządowi hamowanie reform gospodarczych i zatrzymanie procesu prywatyzacji.

Najkrytyczniej oceniana jest działalność prezydenta: niemal dwie trzecie badanych jest zdania, że jego posunięcia osłabiają kondycję państwa (13% ma odmienne zdanie). Opinie o destrukcyjnym działaniu prezydenta deklaruje większość przedstawicieli wszystkich grup społeczno-zawodowych oraz osoby o różnych opcjach politycznych.

Na oceny pracy najwyższych organów władzy w znacznie większym stopniu niż cechy społeczno-demograficzne wpływają poglądy polityczne badanych, stosunek do rządu i deklarowana identyfikacja z przyszłym elektoratem partyjnym.

Tabela 2

w procentach

	Wskazania respondentów według poglądów politycznych			
	Lewica	Centrum	Prawica	Niezdecydowani
Czy działania Sejmu:				
- wzmacniają państwo	59	35	19	26
- osłabiają państwo	24	46	61	30
Trudno powiedzieć	17	19	20	44
Czy działania prezydenta:				
- wzmacniają państwo	6	12	25	11
- osłabiają państwo	85	68	51	52
Trudno powiedzieć	9	20	24	36
Czy działania rządu:				
- wzmacniają państwo	43	27	11	22
- osłabiają państwo	31	49	64	31
Trudno powiedzieć	26	23	25	48

Pracę Sejmu na rzecz państwa pozytywnie ocenia większość respondentów o poglądach lewicowych i co trzeci identyfikujący się z centrum, negatywnie zaś - dwie trzecie deklarujących poglądy prawicowe i 46% określających swoje poglądy jako centrowe.

Spośród potencjalnych elektoratów pozytywne oceny działalności Sejmu wystawiają najczęściej sympatycy SLD (66%) i PSL (50%). Taką opinię wyraża też 58% zwolenników obecnego rządu.

Negatywnie zaś oceniają pracę Sejmu przede wszystkim sympatycy BBWR i KPN (po 75%), a także ponad połowa przyszłych wyborców NSZZ "Solidarność" (57%) i Unii Wolności (53%). Także ponad połowa przeciwników rządu jest zdania, że Sejm osłabia państwo.

Działania rządu na rzecz wzmocnienia państwa częściej niż pozostali postrzegają zwolennicy lewicy, ale w tym przypadku można raczej mówić o ambiwalencji niż jednomyślności ocen. Opinie o wzmacniającej państwo pracy rządu częściej niż inni deklarują osoby identyfikujące się z potencjalnym elektoratem SLD (52%), PSL (46%) oraz zwolennicy obecnego rządu (48%); co czwarty sympatyk SLD i PSL wyraża jednak odmienną opinię. Jedna czwarta (24%) zwolenników SLD i 28% respondentów popierających rząd nie ma na ten temat wyrobionego zdania. Może to oznaczać, że nawet elektorat partii tworzących koalicję rządzącą i zwolennicy obecnego rządu zachowują rezerwę w ocenach.

Większość zdeklarowanej prawicy (64%), połowa deklarujących poglądy centrowe oraz dwie trzecie (66%) przeciwników obecnego rządu jest zdania, że rząd osłabia państwo.

Szczególnie krytycznie oceniane są działania prezydenta, któremu większość respondentów o różnych poglądach politycznych, a także politycznie niezdecydowani przypisują osłabianie państwa. Takiego zdania są przede wszystkim zwolennicy obecnego rządu (77%), ale także 59% jego przeciwników. Jedynie osoby identyfikujące się z przyszłym elektoratem "Solidarności" częściej deklarują, że prezydent wzmacnia państwo (47%) niż że je osłabia (29%).

Przedstawione wyżej analizy dotyczyły rozłącznych ocen działania każdego szczebla władzy z osobna. Jest oczywiste, że ludzie jednocześnie mogą oceniać pozytywnie jedne szczeble władzy i negatywnie - inne. Ciekawe, jaki odsetek respondentów traktuje wymienione organa najwyższej władzy państwowej łącznie, wystawiając jednakowe oceny ich poczynaniom w zakresie stabilizacji państwa.

Okazuje się, że tylko marginalna część społeczeństwa (2%) ocenia, że wszystkie wymienione szczeble władzy, a więc Sejm, rząd i prezydent, wzmacniają państwo. Co czwarty Polak (23%) uważa, że wszystkie wymienione organa najwyższej władzy swoimi działaniami przyczyniają się do osłabienia państwa. Taką łączną negatywną ocenę wystawiają polskim władzom państwowym przede wszystkim pracownicy umysłowi niższego szczebla (34%), pracownicy fizyczno-umysłowi (28%), prywatni przedsiębiorcy (27%), osoby zatrudnione w sektorze prywatnym (28%), respondenci osiągający najniższe dochody (poniżej 1 250 tys. zł) na osobę w rodzinie (27%) oraz ankietowani deklarujący centrowe poglądy polityczne (29%).

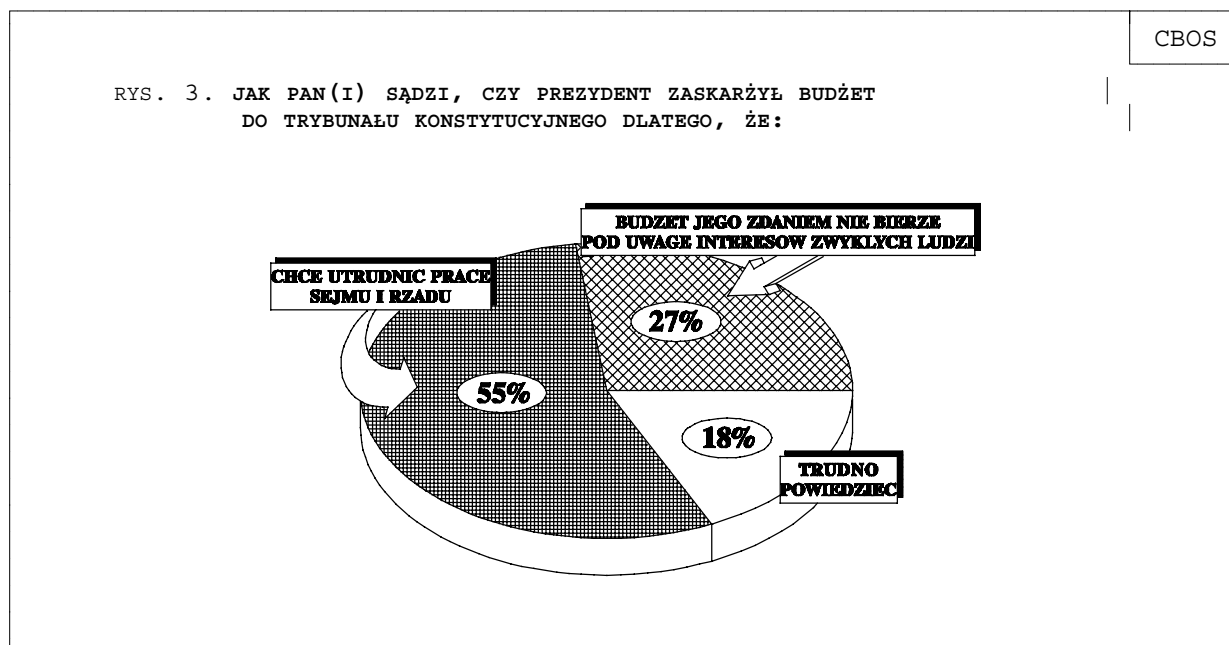
Konflikt we władzach a zaskarżenie ustawy budżetowej do Trybunału Konstytucyjnego

Uzupełnieniem i ilustracją stosunku opinii społecznej do poczynań Lecha Wałęsy w zakresie umocnienia bądź osłabienia Polski może być odpowiedź na inne pytanie, związane ze współpracą prezydenta z Sejmem i rządem, a odnoszące się do intencji, którymi kierował się prezydent zaskarżając budżet do Trybunału Konstytucyjnego.

W styczniu '95 większość badanych upatrywała przyczyn konfliktu między prezydentem a rządzącą koalicją w walce o władzę. Jednak blisko co piąty (19%) badany dostrzegał w nich racje merytoryczne ("różne poglądy na rozwiązywanie konkretnych spraw")³.

Po zaskarżeniu budżetu do Trybunału Konstytucyjnego zapytaliśmy respondentów, jakie - ich zdaniem - były przyczyny takiego działania prezydenta.

³ Komunikat CBOS "Stosunek do konfliktu między najwyższymi organami państwa", styczeń '95.

Zaskarżenie ustawy budżetowej do Trybunału Konstytucyjnego postrzegane jest przez większość ankietowanych jako utrudnianie pracy Sejmu i rządu. Przyczyną, dla której większość badanych postrzega Lecha Wałęsę jako siłę destabilizującą i osłabiającą państwo, jest z pewnością permanentny stan konfliktu prezydenta z pozostałymi organami najwyższej władzy państwowej.

Ponad połowa ankietowanych uznała, że była to tylko "gra polityczna" zmierzająca do utrudnienia pracy Sejmu i rządu oraz podsycenia, i tak już napiętych, stosunków prezydenta z rządem. Częściej niż pozostali opinie takie wyrażali respondenci w wieku 45-54 lata (63%), mieszkańcy najmniejszych miast (74%), osoby legitymujące się średnim (63%) i wyższym (64%) wykształceniem. Utrudnianie pracy najwyższym szczeblom władzy przypisywali Lechowi Wałęsie przede wszystkim ankietowani deklarujący lewicowe (79%) i centrowe (61%) poglądy polityczne.

Zwolennicy rządu w większości (76%) ocenili postępowanie prezydenta jako zamierzone działanie destabilizujące pracę Sejmu i rządu. Przeciwnicy rządu przyjęli postawy ambiwalentne: 45% opiniowało działanie prezydenta jako utrudnienie pracy Sejmu i rządu, a 37% uznało, że prezydent starał się zadbać o zwykłych ludzi.

Pogląd, że prezydent zaskarżył budżet, aby upomnieć się o interesy zwykłych obywateli, częściej niż przeciętnie wyrażają respondenci z miast liczących 101-500 tys. mieszkańców (36%) i robotnicy wykwalifikowani (35%). Opinię taką wyraził również co czwarty (26%) sympatyk centrum i 47% badanych deklarujących poglądy prawicowe.

★

★ ★

Od października '94 wzrosło zainteresowanie konfliktami na najwyższych szczeblach władzy. Jednocześnie wzrosło poczucie, że konflikty te mają wpływ na życie zwykłych ludzi.

Jedna trzecia społeczeństwa (34%) nie interesuje się sporami we władzach państwowych (w październiku - 49%), ale tylko 15% jest zdania, że nie mają one wpływu na życie przeciętnego Polaka (w październiku '94 - 23%).

Społeczna świadomość braku porozumienia między politykami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie państwa kształtuje zapewne opinie o pracy najwyższych organów państwowych. W odpowiedziach na pytanie o ocenę pracy Sejmu, prezydenta i rządu częściej pojawiają się głosy, że organa te swoimi działaniami osłabiają państwo, a nie wzmacniają. Co czwarty Polak taką destrukcyjną rolę przypisuje jednocześnie wszystkim omawianym najwyższym szczeblom władzy.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. piłskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. włocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. bielsko-podlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Czy konflikty i spory na najwyższych szczeblach władzy, między politykami, interesują ludzi takich jak Pan(i)? (%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	63	34	4	1221
Płeć				
Mężczyźni	70	28	2	577
Kobiety	56	39	5	644
Wiek				
do 24 lat	58	39	3	160
25-34	60	38	2	163
35-44	63	33	4	283
45-54	67	29	3	224
55-64	70	28	2	198
65 lat i więcej	54	38	8	193
Miejsce zamieszkania				
Wieś	60	34	6	466
Miasto do 20 tys.	58	39	3	137
od 21 do 100 tys.	64	34	2	227
101-500 tys.	71	27	2	220
501 tys. i więcej mieszk.	60	37	3	171
Region				
Północny	74	23	4	116
Zachodni	70	28	2	144
Środkowo-zachodni	58	37	5	177
Środkowy	64	34	3	229
Wschodni	58	38	4	152
Południowo-wschodni	61	34	5	195
Południowo-zachodni	59	38	3	208
Wykształcenie				
Podstawowe	56	38	6	447
Zasadnicze zawodowe	64	33	3	324
Średnie	66	32	2	351
Wyższe	79	20	1	98
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	72	27	1	79
Prac. umysł. niż. szczebla	58	39	3	120
Pracownicy fiz.- umysł.	67	30	3	62
Robotnicy wykwalifikowani	54	41	5	98
Robotnicy niewykwalifik.	61	37	2	62
Rolnicy	68	26	5	101
Prywatni przedsiębiorcy	77	21	3	52
Bierni zawodowo				
Rencisci i emeryci	62	34	4	420
Uczniowie i studenci	55	40	4	55
Bezrobotni	69	29	2	101
Gospodynie domowe i inni	52	42	5	71
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	65	32	4	119
Sektor państwowy	63	35	2	155
Sektor prywatny	64	33	3	184
Spółdzielczość	67	33	0	20
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 1250 tys. zł	62	35	3	322
1250 tys. - 1999 tys.	56	40	4	233
2000 tys. - 2749 tys.	62	33	6	319
2750 tys. - 3249 tys.	66	32	2	148
3250 tys. i powyżej	71	28	1	175
Ocena własnych war. mater.				
Złe	60	34	5	480
Średnie	62	35	3	550
Dobre	69	30	1	188
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	62	38	0	59
Raz w tygodniu	61	35	4	741
Kilka razy w roku	64	31	5	333
W ogóle nie uczestniczy	70	27	3	88
Poglądy polityczne				
Lewica	73	25	3	269
Centrum	66	31	3	332
Prawica	65	33	2	279
Trudno powiedzieć	49	44	7	341

Tabela 2. Czy te konflikty mają wpływ na życie ludzi takich jak Pan(i)? (%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	81	15	4	1219
Płeć				
Mężczyźni	80	16	4	577
Kobiety	81	14	5	642
Wiek				
do 24 lat	75	19	6	158
25-34	84	13	3	163
35-44	82	14	4	283
45-54	87	12	1	224
55-64	86	10	4	198
65 lat i więcej	67	23	10	193
Miejsce zamieszkania				
Wieś	77	15	8	466
Miasto do 20 tys.	84	13	2	137
od 21 do 100 tys.	78	20	2	227
101-500 tys.	82	15	3	220
501 tys. i więcej mieszk.	89	9	2	169
Region				
Północny	85	12	3	116
Zachodni	87	8	5	144
Środkowo-zachodni	85	10	4	177
Środkowy	85	12	4	227
Wschodni	80	16	5	152
Południowo-wschodni	74	20	6	195
Południowo-zachodni	73	23	4	208
Wykształcenie				
Podstawowe	73	19	8	445
Zasadnicze zawodowe	85	11	4	324
Średnie	86	13	1	351
Wyższe	84	15	1	98
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	82	18	0	79
Prac. umysł. niż. szczebla	87	11	1	120
Pracownicy fiz. - umysł.	81	16	2	62
Robotnicy wykwalifikowani	80	16	4	98
Robotnicy niewykwalifik.	84	10	6	62
Rolnicy	79	13	8	101
Prywatni przedsiębiorcy	76	23	1	52
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	78	16	6	420
Uczniowie i studenci	78	22	0	52
Bezrobotni	91	5	4	101
Gospodynie domowe i inni	73	21	6	71
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	80	16	4	119
Sektor państwowy	84	15	1	155
Sektor prywatny	81	16	3	184
Spółdzielczość	91	9	0	20
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 1250 tys. zł	80	14	6	322
1250 tys. - 1999 tys.	80	15	5	233
2000 tys. - 2749 tys.	81	15	4	317
2750 tys. - 3249 tys.	84	13	3	148
3250 tys. i powyżej	80	18	3	175
Ocena własnych war. mater.				
Złe	81	14	5	480
Średnie	81	15	4	548
Dobre	81	16	3	188
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	81	17	3	59
Raz w tygodniu	81	14	5	739
Kilka razy w roku	80	16	4	333
W ogóle nie uczestniczy	81	15	4	88
Poglądy polityczne				
Lewica	89	10	1	269
Centrum	80	17	3	332
Prawica	84	12	4	279
Trudno powiedzieć	72	19	9	339

Tabela 3. Czy, ogólnie rzecz biorąc, działania Sejmu, prezydenta i rządu wzmacniają czy też osłabiają państwo? 1 - Wszystkie trzy wzmacniają; 2 - Wszystkie trzy osłabiają; 3 - Pozostałe odpowiedzi (%)

	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	2	23	75	1223
Płeć				
Mężczyźni	3	21	76	579
Kobiety	2	24	74	644
Wiek				
do 24 lat	6	29	65	160
25-34	2	21	77	163
35-44	1	26	73	283
45-54	1	25	74	224
55-64	4	17	80	198
65 lat i więcej	2	18	80	195
Miejsce zamieszkania				
Wieś	3	23	75	466
Miasto do 20 tys.	3	25	72	137
od 21 do 100 tys.	4	19	77	227
101-500 tys.	1	26	72	220
501 tys. i więcej mieszk.	1	21	78	173
Region				
Północny	2	13	86	118
Zachodni	0	23	76	144
Środkowo-zachodni	2	21	77	177
Środkowy	3	29	68	229
Wschodni	3	24	72	152
Południowo-wschodni	3	19	78	155
Południowo-zachodni	3	25	73	208
Wykształcenie				
Podstawowe	3	20	77	450
Zasadnicze zawodowe	3	25	72	324
Średnie	1	25	74	351
Wyższe	1	17	82	98
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	3	13	84	79
Prac. umysł. niż. szczebla	1	34	65	120
Pracownicy fiz. - umysł.	1	28	71	62
Robotnicy wykwalifikowani	3	21	76	98
Robotnicy niewykwalifik.	3	18	79	62
Rolnicy	1	24	75	101
Prywatni przedsiębiorcy	0	27	73	52
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	3	21	76	422
Uczniowie i studenci	4	27	68	55
Bezrobotni	5	23	72	101
Gospodynie domowe i inni	1	16	83	71
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	2	21	78	119
Sektor państwowy	1	24	75	155
Sektor prywatny	2	28	69	184
Spółdzielczość	0	9	91	20
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 1250 tys. zł	3	27	70	322
1250 tys. - 1999 tys.	2	20	78	235
2000 tys. - 2749 tys.	2	19	79	319
2750 tys. - 3249 tys.	3	21	75	148
3250 tys. i powyżej	1	23	76	175
Ocena własnych war. mater.				
Złe	3	25	72	482
Średnie	2	19	79	550
Dobre	3	25	72	188
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	1	11	88	59
Raz w tygodniu	2	25	73	741
Kilka razy w roku	2	20	78	333
W ogóle nie uczestniczy	4	24	73	88
Poglądy polityczne				
Lewica	2	17	81	269
Centrum	3	29	68	322
Prawica	1	26	72	279
Trudno powiedzieć	3	18	79	343

Tabela 4. Jak Pan(i) sądzi, czy prezydent zaskarżył budżet do Trybunału Konstytucyjnego dlatego, że: 1 - budżet nie bierze pod uwagę interesów zwykłych ludzi; 2 - chce utrudnić pracę Sejmowi i rządowi;

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	27	55	18	1221
Płeć				
Mężczyźni	28	57	14	577
Kobiety	26	53	21	644
Wiek				
do 24 lat	29	57	14	160
25-34	24	58	18	163
35-44	31	56	13	283
45-54	26	63	11	224
55-64	27	52	21	198
65 lat i więcej	24	45	31	193
Miejsce zamieszkania				
Wieś	26	52	22	466
Miasto do 20 tys.	17	74	10	137
od 21 do 100 tys.	26	61	13	227
101-500 tys.	36	47	17	220
501 tys. i więcej mieszk.	29	52	19	171
Region				
Północny	27	52	21	116
Zachodni	19	68	12	144
Środkowo-zachodni	21	59	21	177
Środkowy	24	60	16	229
Wschodni	24	53	23	152
Południowo-wschodni	32	49	19	195
Południowo-zachodni	38	48	15	208
Wykształcenie				
Podstawowe	29	47	24	447
Zasadnicze zawodowe	29	56	15	324
Średnie	25	63	12	351
Wyższe	19	64	17	98
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	19	67	15	79
Prac.umysł.niż.szczebła	22	66	13	120
Pracownicy fiz.- umysł.	30	59	11	62
Robotnicy wykwalifikowani	35	57	8	98
Robotnicy niewykwalifik.	24	60	16	62
Rolnicy	25	58	17	101
Prywatni przedsiębiorcy	32	56	12	52
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	26	50	25	420
Uczniowie i studenci	35	48	17	55
Bezrobotni	30	58	12	101
Gospodynie domowe i inni	31	46	24	71
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	16	65	19	119
Sektor państwowy	31	59	10	155
Sektor prywatny	28	62	10	184
Spółdzielczość	34	57	9	20
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 1250 tys.zł	30	52	19	322
1250 tys. - 1999 tys.	25	57	18	233
2000 tys. - 2749 tys.	26	57	18	319
2750 tys. - 3249 tys.	27	58	15	148
3250 tys. i powyżej	27	58	15	175
Ocena własnych war. mater.				
Złe	27	55	18	480
Średnie	26	54	20	550
Dobre	29	59	12	188
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	46	31	24	59
Raz w tygodniu	30	52	18	741
Kilka razy w roku	22	61	17	333
W ogóle nie uczestniczy	11	75	14	88
Poglądy polityczne				
Lewica	12	79	9	269
Centrum	26	61	14	332
Prawica	47	37	16	279
Trudno powiedzieć	24	47	30	341